

Balet Národního divadla moravskoslezského naděluje 5x radost z tance

17.10.2024 - | PROTEXT

„Inscenaci jsme sestavili ze samostatných kompozic světoznámých choreografů Jiřího Kyliána, Itzika Galiliho, Marca Goeckeho, Justina Pecka a začínající mladé choreografky Ley Bessoudo Greck; ta vytvořila kreaci přímo pro nás a u nás,“ přibližuje šéfka baletu NDM Lenka Dřimalová a pokračuje: „Kromě dechberoucích tanečních scén zaujmou choreografie svými tématy. Každá z nich představuje určitou emoci, lidský osud či archetyp: od vyjádření odvěké lidské touhy po svobodě přes ironický a humorný pohled na společenské normy až po niterné projevy ženské síly. Dohromady pak jednotlivé scény tvoří vyvážený a harmonický celek plný úchvatného pohybu a krásné hudby, což nikomu do poslední vteřiny nedovolí odtrhnout oči od jeviště!“ Diváci uvidí kreace vytvořené mj. na hudbu Johanna Sebastiana Bacha, Philipa Glasse, Johna Cage, Igora Stravinského, Toma Waitse, Bohuslava Martinů a Bedřicha Smetany.

Večer zahájí choreografie „na špičkách“ s názvem **HEATSCAPE** od Američana **Justina Pecka** (nar.1987). Peck dnes patří k velkým hvězdám americké taneční scény, vytvořil už na 50 tanečních děl, je držitelem Ceny Tony a dalších ocenění, spolupracoval se Stevenem Spielbergem na poslední verzi filmové *West Side Story*. Své dílo **Heatscape** poprvé uvedl v Miami v roce 2015. Inspiroval se pulzujícím životem tamní umělecké čtvrti Wynwood a street artem světoznámého výtvarníka Sheparda Faireyho. Jeho umění může divák na jevišti obdivovat díky scénografii k tanečnímu opusu: tvoří ji totiž mandalové obrazce, což Pecka inspirovalo k určitým tanečním kreacím. Choreografie měla ostravskou premiéru na jaře v rámci naší inscenace *Rapsodie Bohemia*, kterou NDM nastudovalo k Roku české hudby 2024.

Německý choreograf **Marco Goecke** (nar. 1972) vybral pasáž ze Stravinského baletu **Pták Ohnivák** z roku 1910 a vytvořil originální osmiminutový **DUET Z PTÁKA OHNIVÁKA (FIREBIRD PAS DE DEUX)** pro zahajovací galavečer Nizozemských tanečních dnů v roce 2010. Stravinskij přetvořil do taneční podoby známou ruskou pohádku o boji careviče Ivana s kouzelníkem Kostějem Nesmrtelným za osvobození královny a jejích družek. „Marco Goecke ale ukazuje divákovi setkání dvou plachých bytostí. Jako hudbu používá ukolébavku, kterou bájný pták Ohnivák uspává čaroděje a jeho družinu, a přidává triumfální finále. Jeho duet je setkáním dvou bytostí rozdílných povah: ptáka, který tančí, a člověka, který létá. Na galavečeru v Dortmundu v roce 2015 Marco Goecke nechal duet poprvé zatančit dvěma muži, my jsme se rozhodli pro obě verze. V první části večera zatančí Ohniváka dívka, ve druhé části chlapec,“ říká Lenka Dřimalová.

Šárka je třetí symfonická báseň z cyklu *Má vlast* skladatele Bedřicha Smetany – každý Čech zná pověst o dívčí válce a příběh Ctirada a Šárky. **Lea Bessoudo Greck** (1994) je mladá francouzská choreografka žijící v Izraeli a svou kreaci s názvem **ŠÁRKA** vytvořenou přímo pro soubor NDM představuje jako „...estetické a čisté dílo, které kontrastuje se silnou syrovostí. Šárka, žena bojovnice, představuje odpor žen, které usilují o svobodu, proti tyranii mužů. Šárka je pro mne velmi zajímavé téma, protože jsem žena choreografka a věřím v ženskou sílu a hodnoty.“ Příběh o Ctiradovi a Šárce provázený Smetanovou symfonickou básní ovšem vnímá izraelská rodačka jako univerzální a odvěké téma boje za svobodu, které se týká bez rozdílu žen i mužů.

Dílo s názvem **KŘÍDLA Z VOSKU (WINGS OF WAX)** ostravští diváci nadšeně přijali poprvé v roce 2018, nyní je balet NDM nabídne v novém obsazení. Slavný český choreograf světového jména **Jiří Kylián** (1947) v něm demonstrovuje touhu vymanit se z vězení, touhou po svobodě, které člověk

dokáže obětovat i život. Inspiroval se Breughelovým obrazem Ikarův pád. „*Ikaros je na obraze ale jen malá postavička, tak malá a bezvýznamná, a všechno kolem pokračuje navzdory té velké tragédii, která se mu stala. Lidé orají pole, lodě plují, obchodníci obchodují. I přes lidskou tragédii jde prostě život dál. To je ten pozitivní přístup,*“ přibližuje asistent Jiřího Kyliána Stefan Žeromski, který choreografii s tanečnicí NDM opět nazkoušel. **Jiří Kylián** řekl v roce 1997, kdy dílo vzniklo, že tanečníci tu vyprávějí i o vlastním údělu. „*Tanečníci a jejich způsob života jsou také zvláštním druhem uvěznění. Ocitají se v samovazbě, jsou zajati ve svém vlastním těle, kterým se vyjadřují a které vystavují jako ‚umělecké dílo‘. Jejich umění bylo po celá staletí vymezeno jejich touhou vzepřít se gravitaci. Skáčou, točí se a jeden druhého zvedají a vyhazují do vzduchu. Všechny pohyby, které jsou v díle vidět, představují čas, prostor nebo prostředí, v němž spolu může existovat síla, slabiny, pochybnosti, agrese nebo neúspěchy. Jedná se vlastně o stylizovaný a zesílený obraz mnoha našich každodenních bojů a snah.*“

Pětiminutová groteskní kreace Itzika Galiliho (1961) s názvem **SOFA** baví diváky po celém světě už 30 let. „*Je to poprvé, co po těch 30 letech tuhle choreografii sám osobně předávám tanečnickům, celých 30 let jsem se jí ani ‚nedotkl‘. Je ale tak krásné se k ní znovu vrátit a ponořit se do ní,*“ usmívá se izraelský choreograf. A o čem Sofa je? Na žlutém gauči si namlouvá chlapec dívku a pak... chlapec chlapce! „*Být mužem je jedna věc, být homosexuál druhá. Být ženou je jedna věc, ale být lesba je něco jiného. Napadlo mě, že pohovka by mohla být cestou, jak ty světy přiblížit. Lidé se při choreografii Sofa často smějí a smějí se i tehdy, když je jim trapně nebo jim něco přijde hloupé, ale pro mne to byla vlastně smutná záležitost. Ve skutečnosti Sofa nastavuje zrcadlo společnosti. Možná proto tak skvěle celá ta léta funguje,*“ zamýšlí se Itzik Galili a právě jeho dílko doprovázené písní Toma Waitse radostný taneční večer v podání baletu Národního divadla moravskoslezského uzavře.

<https://www.ceskenoviny.cz/tiskove/zpravy/balet-narodniho-divadla-moravskoslezskeho-nadeluje-5x-radost-z-tance/2583740>